
2024_GR_00083 - Reglement ontharden en vergroenen privaat domein - Goedkeuring

Auteur

Maud Van Haarlem

Beschrijving**Aanleiding en context**

Stad Turnhout wil een ambitieus klimaatbeleid voeren. Zo ondertekende het bestuur de Burgemeestersconvenant 2030, met de ambitie om 40% CO₂ te besparen tegen 2030, een klimaat neutrale stad te zijn tegen 2050 en met de doelstelling de regio weerbaar te maken tegen de gevolgen van klimaatverandering. Hierbinnen valt ook de deelname aan het door IOK en de provincie gecoördineerd streekproject Kempen2030 dat één gezamenlijke visie vormt op vlak van energie en klimaat onder alle 29 lokale besturen.

Gelet ook op de vergroenings- en onthardingsdoelstellingen van het Vlaams Lokaal Energie- en Klimaatpact (LEKP) met de ambitie om tegen 2030 onder andere 1 m² te ontharden per inwoner voor extra infiltratiecapaciteit en per Vlaming een halve meter extra haag of geveltuinbeplanting te realiseren. Daarnaast past het binnen het kader van het klimaatplan van Turnhout om tegen 2050 een klimaatrobuuste stad te zijn en sluit het aan bij de opmaak van het hemelwater- en droogteplan en het integraal groen- en waterplan.

Om deze doelstellingen te realiseren is het nodig om de focus te zetten op private domeinen. Zowel in het stedelijk gebied als in de industriezones maken de oppervlaktes van private percelen de overgrote meerderheid uit. 80-95% van de oppervlakte is vaak in private handen. De kansen om hier te ontharden zijn enorm en de noodzaak om hier maatregelen op te leggen is groot.

Ontharden is nodig, zeker binnen de ring. Volgens Provincies in cijfers is het zuiden van het centrum binnen de ring voor minstens 60% verhard. Waarvan sommige buurten voor zelfs meer dan 80% uit verharding bestaan.

Argumentatie

Ontharden en vergroenen is belangrijk om de klimaatdoelstellingen te halen. Naast het feit dat dit de CO₂ uitstoot vermindert, geeft het ook een belangrijke bijdrage aan klimaatadaptatie en het creëren van ecosysteemdiensten:

- Ontharden voorkomt wateroverlast. Regenwater kan hierdoor geïnfiltreerd en gebufferd worden, wat de riolen ontlast en zo wateroverlast in lagere gebieden voorkomt.
- Ontharden kan verdroging beperken. Het lokaal vasthouden en infiltreren van regenwater helpt om verdroging van de bodem te voorkomen.
- Ontharden en vergroenen beperkt de hitte. Bomen en planten houden de openbare ruimte koel en aangenaam. Door het ontbreken van groen in stedelijk gebied is het er op hete dagen wel 8°C warmer. Dit omdat het zonlicht door een stad met donkere materialen harder geabsorbeerd wordt, wat de belangrijkste oorzaak is van het hitte-eiland effect.
- Ontharden en vergroenen versterkt de biodiversiteit. Meer groen helpt vogels, insecten, bijen en vlinders.
- Ontharden en vergroenen draagt bij aan de gezondheid en welzijn van bewoners. Het kan onder andere bijdragen aan de verbinding tussen bewoners, een betere luchtkwaliteit, meer ontspanning,...

Juridische grond

De wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en de aanwending van sommige toelagen is van toepassing.

Artikel 40, 41 en 177 van het Decreet over het Lokaal Bestuur van 22 december 2017 en latere wijzigingen is van toepassing.

Financiële en beleidsinformatie**Financiële informatie**

Het budget voor de subsidie is voorzien op de code met volgnummer MJP003410 - Onthardingsfonds. Op deze code staat in 2024 nog 93 667 euro (97 000 euro - 3 333 euro onthardingsmakelaar) en in 2025 97 000 euro.

Besluit

Artikel 1

Definities

Voor de toepassing van dit reglement gelden hierna vermelde begrippen:

Adres: privaat terrein, al dan niet bestaande uit meerdere kadastrale percelen;

Verharding: niet-overdekt grondoppervlak dat is afgedekt met een materiaal dat plantengroei verhindert;

Gesloten verharding: een oppervlakte bestaand uit niet-waterdoorlatende materialen zoals niet waterdoorlatende betonstraatstenen; tegels; asfalt; (gepolierd) beton; gefundeerd kunstgras; gebonden steenslag;

Half-verharding: een oppervlakte bestaand uit waterdoorlatende materialen zoals kiezel, keien, grastegels, waterdoorlatende betonstraatstenen, kunstgras (niet gefundeerd);

Ontharden: weghalen van verharde oppervlaktes;

Vergroenen: het toevoegen van groene elementen (beplanting) waar men onthardt;

Beplanting: wintervaste planten, hagen, struiken, bomen.

Artikel 2

Doelstellingen

§1. Veel ruimte in de stad bevindt zich op privaat terrein. Door ondersteuning kan er meer onthard worden.

Ontharden en vergroenen heeft verschillende voordelen:

a. Door te ontharden infiltreert het water in de bodem in plaats van dat het afstroomt in de riolering. Bij hevige en langdurige regenbuien vermindert dit de druk op de riolering, waardoor wateroverlast kan voorkomen worden.

b. Door te ontharden kan het water infiltreren in de grond en zo verdroging van de bodem voorkomen in de zomer.

c. Door te ontharden en vergroenen wordt het minder heet in de zomer. Bomen en planten houden de openbare ruimte koel en aangenaam. Door het ontbreken van groen in stedelijk gebied, kan het op hete dagen wel 8° warmer zijn. Zonlicht wordt door de donkere materialen in de stad harder geabsorbeerd, waardoor er meer warmte wordt afgegeven aan de omgeving. Dit is de belangrijkste oorzaak van het hitte-eiland effect.

d. Door te ontharden en vergroenen vermindert de uitstoot van CO₂. Planten nemen CO₂ op uit de lucht en stoten zuurstof uit.

e. Door te ontharden en vergroenen wordt de biodiversiteit versterkt. Groen zorgt voor beschutting en leefruimte voor o.a. vogels, bijen, vlinders en voor een grotere verscheidenheid aan insecten.

f. Door te ontharden en vergroenen creëren we een gezondere leefomgeving voor de burgers. Groen zorgt voor een betere lucht- en waterkwaliteit doordat planten schadelijke stoffen opnemen en filteren uit de lucht en het water. Daarnaast zorgen planten voor een demping van omgevingsgeluid.

g. Door te ontharden en vergroenen dragen we bij aan het welzijn van de bewoners. Het draagt bij aan de verbinding tussen bewoners, meer ontspanning, minder stress...

Artikel 3

Algemene voorwaarden

§ 1. De Stad Turnhout verleent de subsidie voor ontharding onder volgende voorwaarden:

a. Enkel ingrepen op privaat terrein, op het grondgebied Turnhout, komen in aanmerking.

b. Ingrepen uitgevoerd vanaf 1 januari 2024 komen in aanmerking.

c. De aanvraag van de subsidie gebeurt maximum 6 maanden na uitvoering of factuurdatum planten of materialen.

d. De ingreep is structureel en heeft een permanent of definitief karakter. Het blijft minstens 10 jaar na oplevering behouden en onderhouden.

e. De ingreep is uitgevoerd volgens de regels van goed vakmanschap en geeft geen nadelige gevolgen voor de omliggende percelen. De subsidieaanvrager is zelf verantwoordelijk voor de goede uitvoering ervan. De toekenning van een subsidie betekent niet dat de Stad Turnhout verantwoordelijkheid opneemt voor wat betreft materialen en/of resultaten.

Artikel 4

Doelgroep en toepassingsgebied

§ 1. Voor de subsidie komen in aanmerking:

- a. Natuurlijke personen, zowel eigenaars als niet-eigenaars. Indien de aanvrager geen eigenaar is van het adres waarop de aanvraag van toepassing is, moet de volledige naam van de eigenaar(s) ook op het subsidieaanvraagformulier ingevuld worden en moet(en) de eigenaar(s) mee ondertekenen voor akkoord.
- b. Rechtspersonen (zoals scholen, sociale huisvestingsmaatschappijen, verenigingen en bedrijven), zowel eigenaars als niet-eigenaars. Indien de aanvrager geen eigenaar is van het adres waarop de aanvraag van toepassing is, moet de volledige naam van de eigenaar(s) ook op het subsidieaanvraagformulier ingevuld worden en moet(en) de eigenaar(s) mee ondertekenen voor akkoord.

§ 2. Voor de subsidie komen niet in aanmerking:

- a. Ingrepen aan het openbaar domein, of op grond die bestemd is om bij het openbaar domein ingelijfd te worden;

Artikel 5

Bijkomende voorwaarden

§ 1. De bijkomende voorwaarden van toepassing op de ondersteuning voor het ontharden zijn:

- a. Het betreft een gesloten of waterdoorlatende verharding die ouder is dan 5 jaar.
- b. Er wordt in totaal minstens 5 m² verharding uitgebroken, inclusief de onderfundering.
- c. De verharding wordt vervangen door een natuurlijke bodem die voorzien wordt van planten of als moestuin wordt gebruikt.
- d. Enige uitzondering op c. is mogelijk indien het om een oprit gaat en een gesloten verharding wordt vervangen door een waterdoorlatende verharding met minimum 30% groen (bv. grasbetontegels).
- e. De totale aanwezige verharding mag tot 10 jaar na toekenning van de subsidie niet terug toenemen op het perceel.

Artikel 6

Bedrag

Het verlenen van de subsidie kan enkel binnen de perken van de kredieten die het college van burgemeester en schepenen voor dit reglement voor overdrachten beschikbaar stelt.

Voor het ontharden worden volgende subsidiebedragen voorzien:

- a. Gazon ter vervanging van half-verharding: 5 euro/m²;
- b. Beplanting ter vervanging van half-verharding: 10 euro/m²;
- c. Gazon ter vervanging van gesloten verharding: 10 euro/m²;
- d. Beplanting ter vervanging van gesloten verharding: 15 euro/m².

De maximaal subsidieerbare oppervlakte bedraagt 250 m² per adres.

Artikel 7

Aanvraagprocedure

§1. De aanvraag voor het bekomen van de premie wordt ingediend bij de dienst Milieu & Groen na de uitvoering van de werken.

§2. Voor het aanvragen van de premie moet gebruik gemaakt worden van het premieaanvraagformulier dat door de stad ter beschikking wordt gesteld;

§3. De aanvrager verzamelt alle noodzakelijke verantwoordingsstukken zoals vermeld in het aanvraagformulier en stuurt deze mee met het ingevulde aanvraagformulier.

§4. Op datum van ontvangst door de dienst Milieu & Groen mag de factuur niet ouder zijn dan 6 maanden. De ontharding werd na 1 januari 2024 uitgevoerd, dit wordt gestaafd aan de hand van een digitale foto met datumnotatie.

§ 5. De ontvangstdatum van de subsidieaanvraag geldt als opvolgingsdatum. Aanvragen worden chronologisch opgevolgd, waarbij de eerste indieners voorrang krijgen.

Artikel 8

Ontvankelijkheid

§ 1. Om ontvankelijk te zijn, omvat het aanvraagdossier minstens:

- a. Aankoopbon van de planten of materialen;
- b. Foto's van de situatie voor en na de uitvoering;
- c. Plan of schets van de ontharding waarop afmetingen zichtbaar zijn, overzicht van uitgevoerde werken en de soort beplanting of gazon die ter vervanging wordt aangelegd;
- d. Indien huurder: akkoord van de eigenaar;
- e. Indien ontharding uitgevoerd op gemene delen van het perceel: akkoord van de VME.

Artikel 9

Beoordeling

§ 1. De dienst Milieu & Groen beoordeelt de aanvraag en vraagt bijkomende bewijsstukken op indien nodig.

§ 2. Er is een controle van de werken mogelijk.

§ 3. De dienst Milieu & Groen adviseert het college van burgemeester en schepenen.

Artikel 10

Beslissing

§ 1. Het college behoudt zich het recht om subsidieaanvragen te weigeren die niet beantwoorden aan de voorwaarden van dit reglement.

§2. De beslissing wordt bekendgemaakt aan de aanvrager.

§3. Bij weigering van ondersteuning kan de aanvrager aanpassingen uitvoeren, om toch aan de voorwaarden te voldoen, en een nieuwe aanvraag indienen.

Artikel 11

Onderhoudsplicht en sancties

§ 1. Mislukte aanplantingen of werken dienen hersteld te worden. De aanvrager engageert zich om minimum 10 jaar de beplanting in goede staat te behouden. Gebeurt dit niet, dan kan de subsidie teruggevorderd worden.

§ 2. Indien de ingreep niet overeenstemt met de beschrijving in de aanvraag dient de subsidie terugbetaald te worden.

Artikel 12

Controle

§ 1. De Stad Turnhout behoudt zich het recht voor om de echtheid van de gegevens van het aanvraagdossier na te gaan en hierover inlichtingen in te winnen, met alle middelen die zij nuttig acht.

§ 2. De wet van 14 november 1983 betreffende de controle op de toekenning en de aanwending van sommige toelagen is van toepassing.

§ 3. Vooraleer over te gaan tot de uitbetaling van de premie zal de stad zich er van vergewissen dat aan de toekenningsvoorwaarden voldaan is. Blijken deze voorwaarden niet nageleefd, dan zal de premie niet uitgekeerd worden. Het is de eigenaar vooralsnog toegestaan om de nodige aanpassingen door te voeren om voor de subsidie in aanmerking te komen.

Artikel 13

Looptijd

Dit reglement treedt in werking op 1 mei 2024 en eindigt op 31 december 2025.